

Posamezna številka:

60 vinarjev.

TABOR izhaja vsak dan, razven nedelje in praznikov, ob 18. uri z danom naslednjega dne ter stane celično 120 h, polletno 60 K, celoletno 30 h, mesečno 10 K. Inzerati po dogovoru. Pri večkratni objavi popust.

Naro. se pri upravi TABORA*, MARIBOR, Jarcčeva ulica št. 4.

POŠTNINA PAVŠALIRANA

TABOR

Posamezna številka:

60 vinarjev.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jarcčeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon intern. št. 276. UPRAVA se nahaja v Jarcčevi ulici št. 4, pritličje, levo. Telefon št. 24. Št. poslovalnice: št. 11.767.

Na naročila brez denarja se ne odziva. — Reklamirajte se na vrhu.

Leto: I.

Maribor, petek 15. oktobra 1920.

Številka: 42.

Naše čete so zasedle v sredo ponoči glasovalno ozemlje.

Uradno poročilo o izidu glasovanja. — Demonstracije in izgrede v Mariboru. — Demonstracije v Ljubljani.

Demonstracije.

14. oktobra.

Zadnje dni pred koroškim plebiscitom je naraščala v našem mestu vedno večja nervoznost, tako med Slovenci, kakor tudi med Nemci in nemčurji. Posebno Nemci in nemčurji so postali vedno bolj besni; napadali in izzivali so nas Slovence, kjerkoli so se mogli. Niti pri pogrebu nedolžne žrtve njihove podivjanosti niso mogli ostati mirni. Ko pa je prešla nedelja usodnega glasovanja na Koroškem in so nemškoavstrijski časopisi počeli prinašati prve vesti v njihovi slajni zmagi na Koroškem, niso poznali nobenih obzirov več. Pričeli so očitno gonjo proti nam ter napovedovali, da bomo morali v štirinajstih dneh zapustiti Maribor. Toda to nas še ni razburjalo, ker smo po krivdi naših merodajnih faktorjev bili do zadnjega momenta mislilicani o izidu glasovanja na Koroškem ter radi tega tudi nismo mogli verjeti, da bi bilo sploh mogoče, da bi bilo glasovanje res izpadlo proti nam. Končno pa so prišla žalostna poročila, da je to res, da smo na Koroškem propadli. Nemci so postali še bolj predrzni ter so si upali celo pred upravnistvo našega lista groziti, da nas vržejo iz Maribora, kar se je zgodilo včeraj zjutraj.

Vsled tega in vsled vesti, ki so prihajale iz Ljubljane, je naše ljudstvo zahtevalo zborovanje na glavnem trgu, kjer naj se protestira proti nasilstvu in krivici na Koroškem, kjer naj se pozove našo vlado, da zasede cono A ter se obenem tudi protestira proti izzivanju naših mariborskih Nemcev samih. Ob 19 uri zvečer se je zbralo

na Glavnem trgu do desetstisoč ljudi, ki so pričakovali, kaj bo. Razburjenje je naraščalo od minute do minute in bilo je očitno, da se to ogromno maso ne bo dalo obdržati na vajeih ter prepričati izgrediv. Vsled tega si ni ugal nihče stopiti pred nje ter govoriti.

Da reši situacijo, je pričel govoriti urednik Pirc. V svojem govoru je pojasnil zbranim vse podrobnosti o plebiscitu na Koroškem, kako so nas v Ljubljani in v Velikovicu do v tork zvečer zagotavljali, da je zmaga naša in kako je potem prišlo do žalostnega razočaranja. Dalje je pojasnil tudi, da smo na Koroškem propadli le vsled sleparije in krivice, ki se nam je prizadela. Po tem situacijskem poročilu je hotel uplivati na množico, naj se razide ter naj se zbere danes na istem mestu ob štirnajsti uri, kjer bo z zbranim in mirnim duhom protestiralo proti krivici, toda bilo je vse zaman. Množica je bila že tako razburjena, da se ni dalo z lepo besedo pri njej nič opraviti. G. Pirc ni nihče več poslušal, potisnil so ga v stran in nastopilo je par govornikov iz ljudstva, ki so pozivali na izgrede proti Nemcem.

Takrat je sredi množice počil nenadoma strel in vsa ogromna masa se je razlila v Gosposko ulico, kjer je razbila nekaj šip in napisnih desk. K sreči so bile trgovine zaprte ter se železna vrata tu ti pod močnimi udarci niso hotela udati. Od tu je drvelo ljudstvo po Slovenski ulici čez Grajski trg na Aleksandrovo cesto, kjer je istotako razbijalo napise nemških trgovin in drugih lokalov. Do večjega razdejanja je prišlo šele v kavarni

»Meran« kjer so demonstranti udri v kavarno ter razbili šipe stole, mize in drugo opravo. Od tu so se obrnili nazaj ter razbijali dalje. V Vetrinjski ulici so udri v gostilni Halbwid in Holzknicht ter razdejali nekaj oprave. Od tu se je vsula množica na Glavni trg, kjer si je postavila za cilj »Veliko kavarno«. Nekaj kamnov je razbilo šipe že s trga, demonstranti pa so kmalu za tem, ko so potisnili v stran policijo, vlomili vrata ter udri po stopnicah v kavarno. Pričelo se je razdejanje. Popokale so vse velike šipe ter s truščem zletele na trg, za njimi pa stolice in mize. Za to je prišla na vrsto kavarna »Neger« in nekaj drugih gostilu in trgovin na Glavnem trgu ter v Gosposki ulici. Ista usoda je doletela tudi kavarno »Rotovž«.

Demonstranti so se z Glavnega trga podali zopet v Gosposko ulico, kjer so hoteli razbiti trgovino Rose Leyrer. Močna vrata so precej dolgo kljubovala, toda kljub temu bi se bilo demonstrantom posrečilo vdreti v lokal, da ni v istem momentu pridvelo vojaštvo ter demonstrante pregnalo. Po develi uri je potem pričel nastopati mir. Po mestu je patruliralo vojaštvo z nasajenimi bajoneti. Gostilne in kavarne so se zaprle že ob 18 uri zvečer. Istotako je odpadla tudi predstava v gledališču.

Pri tem poblujanju pa je trpelo tudi nekaj čisto slovenskih podjetij. Tako so razbili šipe na pisarnah naših odvetnikov dr. Kodermana in dr. Müllerja ter še nekaterim drugim.

Nam se zdi ta gnev našega težko preizkušenega ljudstva umeven, moramo pa kot trezno misleči strogo ob-

sojati izgrede in obžalovati, da je pri tem trpelo premoženje naših somoščanov. Bilo bi se delo manifestirati tudi na drug, dostojen način. Konstatiramo pa, da se tega razbijanja ni udeležil noben res zaveden in prevdaren Slovenec.

Stališče Jadranskega zbora k pol. strankam in volitvam.

Jadranski zbor je že ob svojem prvem početku delovanja zastopal točno, absolutno nestranksko stališče, kar je skušal uveljaviti tudi s tem, da je volil v odbor osebe, ki so se kolikor mogoče malo stranksko-politično eksponirale. Tudi je že na prvem kongresu sprejel gotove načelne točke v svoj program, ki določujejo smer njegovega delovanja.

Vzrok njegove ustanovitve, glavni in takorekoč edini cilj vsega njegovega delovanja in udejstvovanja je, osvobodjenje vsega etnografsko našega ozemlja, osvobodjenje in popolno ujedinenje danes še neosvobojenega dela našega naroda, ter podpora vsakega njegovega dela, kakor tudi njegovo celoto v njegovem boju za svoj obstanek in ujedinenje.

Jadranski zbor je zastopstvo in politično vodstvo vsega našega naroda, ki je še neosvobojen, in kot tak se ne more spu čati v stranksko-politične notranje boje svobodnega dela naroda, razven v toliko, da skuša vplivati na ta boj blažilno in uveljaviti v tem boju kot nedotajljivo nesporno, in zato iz strankarskih bojev izločeno temeljno točko vseh političnih programov vseh strank in struj odločno stališče v vprašanju našega popolnega ujedinenja.

L. Jadrancov:

Poglavje o Jadranu.

(Konec).

To, kar ste čitali sedaj, to je bilo. O prošlosti nam ni treba tarnati. Bila je za nas ugodna in nam ne vdahne tako otožnih spominov kakor Jenku. Našo pozornost moramo pa sedaj predvsem posvečevati sedanjosti, ki je mnogo bolj ugodna, kakor je bila prošlost. Strah za bodočnost pa je tu ravno tako neumesten, kakor tarnanje o prošlosti.

Jadransko vprašanje! Tako se nazivlje oni problem, ki čaka nujne rešitve, žal že leto in dolge mesece in ki še vedno ni odločen. Vedno se najde kak vzrok, ki vso stvar zavleče na nedoločen čas, izza demarkacijske črte pa gledajo obrazi naš h podjarmljenih bratov, ki vprašujejo: No, ali bo kmalu kaj? Ganite se vendar enkrat. Mi čakamo in vas pričakujemo.

Pod tem naslovom prinašajo časopisi dnevno zanimive in nezanimive članke, prinašajo razna poročila, narodno nerazveseljiva iz naše neodrešene domovine, a nikdar nič posebnega. Svar se čita in — odloži. Koliko jih je, ki pazno zasledujejo vso to gibanje

podjarmljenih bratov. Nekaj beguncev, a vedno premalo.

Problem je kočljiv. Mirovni konferenci je delal že sive lase in pustila je prizadete, naj se pohotajo sami, kar je tudi edino prav in kar se bo zgodilo. Od mirovne konference ne moremo pričakovati ničesar, kar bi odgovarjalo našim pravičnim zahtevam. Na pravico se dandanes ne ozira več nihče. To žalostno, a žal prerisnično detstvo lahko podpisam z dokazi. Moč je faktor današnjega časa, ki je lahko različen. Ne nazadnje moč mamona. Kjer je moč, tam je pravica, je najnovejši predgovor. Pojm nasilja ni nikakor nov, pač pa še vedno aktualen.

To smo opazili v zadnjih mesecih, ko so se diktirale mirovne pogodbe Nemčiji in Nemški Avstriji (Tirolsko) in občutili bomo morali najbrž to tudi na lastnem telesu. Pritiska se nas od vseh strani, pošilja ultimata sem pa tja in kljub vsem protestom in manifestacijam se bi sodilo. Kaj hočeš? Slabič si in to je tvoj greh. Pokoriti se moraš vsemu, hočeš ali nočeš. Tudi zveza narodov, toli hvalšana in preriseta, nas ne bo dovedla do nikakega cilja, pač pa nas od tega oddaljevala. Njenih šestindvajset točk, katere obsegajo

program zveze narodov, je le na papirju in treba bo velikanskega truda, da se udeležijo in izvedejo v praksi. (Ako so sploh kedaj izvedljive!) O tem predmetu je izšla pred par meseci pri nas brošura, ki pa ne odgovarja popolni točnosti, ker so se pravila med tem časom izpremenila.

Usodepolni trenotek se bliža in pogajanja, barantanje za naše kraje se bo pričelo. Tirolska je srečno anektirana, sedaj pa pride na vrsto drugi del te jadranske komedije. Kaj nam bodo ta pogajanja prinesla? Bog ve. To leži še v meglenem naročju usode. Da nam ne prinese to, kar pričakujemo od pravičnih pogajanj, to smo že omenili. Tu ne pomaga nobena čustvenost, nobene iluzije. Le nase smo navezani, prijateljev nimamo in zato ne moremo nikomur zaupati. Taki, ki nam bi lahko pomagali, se nahajajo v stanju, v katerem so sami potrebni pomoči. Le v nas samih je ona moč in odporna sila, ki nas lahko privede do zaželenega cilja. Naš cilj pa je, da vse kar je naše, mora pripadati nam. Mi tajnih dogovorov in nepravičnih paktov ne priznamo, ampak zahtevamo le nekrinkovano resnico in svojo pravico. In to ne more biti nič drugega kakor

samoodločba narodov, plebiscit. Ako torej mirovni sodniki, niso bile vaše obljube samo fraze in komedija, podla, zahrbtna komedija, potem izvršite samoodločbo. Bojimo se pa, da so bile te res samo fraze, da pridete potom teh preje do svojega cilja, ki bazira na lastnih interesih. Vedite pa, da mi ne bomo mirovali, naši mineri bodo začeli svoje delo in njih delo ne bo frazersko.

Essetai emar... Prišel bo dan... Ako pohitijo moje misli na Adrijo, ki sem jo vzljubil kot drugo domovino, tedaj se spomnim vedno onih zvestih slovenskih src, ki ob njenih obalah vroče bijejo naproti svoji novi jugoslovenski domovini. Kraji, v katerih bivajo in kjer jim je tekla zibel, so se zanje izpremenili v ječe, kjer ne morejo svobodno kretati in govoriti, kjer se jim ropa in požiga imetje, kjer niso varni svojega življenja, odrezani od ostalega slovenskega sveta, predvsem jugoslovenske domovine.

Kaj se pač Italija briga za geološko-geografske, kaj za jezične ali etnografske razloge?

Prišla je kot osvoboditeljica avstrijskega jarma; kot prijateljica, ki hoče priti na pomoč za vzdrževanje reda in

Zato je na seji poslovnega odbora dne 1. oktobra v Zagrebu enoglasno sprejel glede bližajoče se politične borbe sledeče zaključke, kateri se priobčijo vsem narodnim strankam potom posebnega poziva sledeče vsebine:

1. Da v svojih volilnih programih in vseh proglaših posebno in svečano poudarijo svoje zahteve v Jadranskem vprašanju, da pozovejo tudi vse svoje kandidate in agitatorje, da ves čas volilnega boja v tem smislu postopajo, da nobena stranka ne izrablja jadranskega vprašanja v demagoške svrhe proti drugim strankam, da vse stranke postavijo primerna mesta svojih kandidatnih list ugledne in zaslužne osebe iz okupiranih krajev.

2. Da v vseh okrajih, kateri neposredno mejijo na okupirano ozemlje ublažijo način strankarske borbe in vsaj v nekaterih iščejo zporazuma v svrhu postavitve enotne, sporazumne liste in s tem povzdignejo zaupanje in moralo našega naroda v sosednjem okupiranem ozemlju ter manifestirajo proti Italijanom našo pripravljenost in sposobnost, za edinstvo in složnost preko vseh strankarskih interesov v občnih nacionalnih vprašanjih.

3. Da pozove vse begunce in pripadnike okupiranih krajev, kateri živijo v svobodni domovini, da se udeležijo volilnega boja konstituante vsak v svoji stranki ali skupini vedno na tak način, da čim najbolj in predvsem koristijo naši jadranski stvari.

Plenum izvršnega odbora z obžalovanjem ugotavlja, da izvestine skupine in stranke, naše kakor italijanske, katere reprezentirajo eksploativne socialne razrede, dajejo jadranskemu vprašanju samo nacionalistične značenje in značenje boja dveh meščanskih imperijalizmov, med tem, ko je nastalo v resnici iz boja socialno poltlačeni in gospodarskih izsesanih razredov jugoslovenske krvi in jezika za enakopravnost, svobodo samoodločbe in gospodarskega razvoja, ter je rezultat njihovega odpora proti aneksionizmu, s katerim skušajo italijanske meščanske skupine na vzhodnem in severnem Jadranu rešiti in učvrstiti svoj parasitski položaj.

in miru. Kmalu za njenim prihodom, pa je padla krinka z obraza. Videlo se je, da ji ni za Wilsonova načela o samoodločbi narodov, ki bi se morala vršiti potom plebiscita. Prodi je njen „sacro egoismo“ in imperijalizem, ki ne bo prav nič manj brezobziren kakor oni ranjke Avstrije.

Važno sporno vprašanje pa je posest Jadrana. Ker poseduje morje le-ta, ki ima obal, zato vse to stremenje po tujem ozemlju; pristna posnemovalka svoje prednice Venecije. Morje je široko — prošlora na njem za vse. Pa poznamo se! Raz morja naj izginemo, ker smo jim na poti do njenih imperijalističnih težnjah. Stavili so si za cilj, da bodo lahko nekaj vzklili: „Glejte, Adrija je naša. Jugosloven je naš suženj!“

Jasno je, da je morska pot velikanske važnosti za državo in ljudstvo v njej, zato se ni čuditi tej italijanski želji. V novjšem času je pokazala tudi očito to svoje stremenje s tem, da ojačuje svojo trgovinsko mornarico, v kateri ima tudi svoje najjačje orožje. Svojega tekmeča moramo poznati in le tedaj smemo upati na uspešno tekmovalstvo.

Zivo se spominjam besed, ki sem jih nedolgo od tega čul iz ust nekega Hrvata-mornarja:

„Dokle god se budu na ovim obalama sretni ragjali, kao kremen tvrđi na golemu kamenu, neustrašivi mornari željeznih mišica, plamenog oka i lavskog srca, nijedan narod osim jugoslovenskog neće Jadran nazvati „mar“ niti „more“.“

Dnevna kronika.

— Včerajšnji izgredi in demokratska stranka. Nacelstvo demokratske stranke je svoj protest proti nečuvnim nemškim nasilnostim in goljufijam že podalo. Temu protestu se seveda v polnem obsegu pridružujemo. Naglašamo tudi, da so postali mariborski Nemci zadnje čase zelo objestni in dvigajo zopet ošabno svoje glave. Navzlic temu pa smo mnenja, da izgredi, kakor so se dogajali sinoči, niso primeren način, da pokažemo svoje sočustvovanje z zatiranimi koroškimi brati in svojo krepko voljo, obdržati to, kar je našega. Krajevno vodstvo demokratske stranke izjavlja, da ni bilo s sklicanjem shoda in prireditvijo demonstracije v nobeni zvezi, temveč da slej ko prej take izgrede obsoja, ki samo blatijo in ponižujejo narod, v kojega imenu se vršijo. — Mariborska organizacija demokratske stranke.

— Demonstranti razbijajo slovenske firme. Na včerajšnjih izgredih so razbili okna med drugimi tudi sledeč. Slovencem: dr. Sernecu, dr. Rosini, dr. Kodermannu, dr. Rapocu, Mariborski esk. banki, Jadranski banki. To je znamenje, da demonstrantom ni šlo toliko za proteste, kakor pa za slepo razbijanje.

— K izgredom v sredo je treba še ponovno poudariti, da se jih ni udeležil noben trezno misleči Slovenec. Naravno je, da se je med gledalci, ki so se udeležili razdejanja iz radovednosti nahajalo tudi več znanih in odraslih oseb, ki so pa skušale vplivati pomirjevalno, kar pa je ostalo seveda brez uspeha. Radi tega bi bilo popolnoma neumestno, da bi se sedaj zvrščalo krivdo na te ljudi. Razbijanja so se udeležili večinoma sami temni elementi, ki se najdejo žal povsod, tako umevno tudi v Mariboru. Med temi temnimi elementi, ki jim je bilo v glavnem le do tega, da si na nepostaven način prisvoje blago razbitih podjetij, se je, kakor smo konstatirali, nahajalo tudi mnogo takih, ki so vse prej, kakor pa zavedni Slovenci. To izpričuje tudi dejstvo, da so razbijali ista tako tudi slovenska, kakor nemška podjetja.

— Na izgredih v sredo ne zadene kakor smo se sami uverili naše policije, nikaka krivda. Policija je skušala povsod preprečiti vandalizme, bila pa je žal prešibka in se je morala umakniti premoči. Pri tem se je pokazalo, kakor že večkrat, da je naše mesto premalo oskrbljeno z varnostnimi organi.

— Za v četrtek zjutraj ob 8. uri napovedani shod se ni v šel. Na glavnem trgu se je ob določenem uri zbralo sicer mnogo dijaštva in druge šolske mladine, toda policija jih je razgnala. Trgovine in gostilne so ostale po večini ves dan zaprte.

— Demonstracije v Ljubljani. Vesti iz Koroške o napadih na slovensko prebivalstvo s strani nemških tolp in o poizgih so povzročile veliko ogorčenje med tukajšnjim prebivalstvom, ki je itak razburjeno zaradi presenetljivo neugodnega izvida na Koroškem. Popoldne so bile vse trgovine in kavarne zaprte. Mnogo tisočev broječa množica je zasedla Kerkov trg pred Mestnim domom, kjer se je vršil ogromni manifestacijski protestni shod. Vsi govorniki so vehementno zahtevali, da se ne sme priznati sleparstveno izvedeni plebiscit in da se mora zaščititi domače prebivalstvo na Koroškem pred nasilstvi nemških tolp. Resolucije, ki so bile na burno preteklem shodu sprejete, ugotavljajo, da ljudska volja, ki naj bi jo izražal koroški plebiscit, ni resnična in ni pridobljena s poštenimi sredstvi, ker se je rodilo nasilje in sleparstvo. Z nobenim pogojem ne sme ostati v veljavi, kar se je zgodilo z nasiljem in osleparjenjem našega naroda in naše zemlje in zato zahtevajo resolucije, da naša osrednja in deželna vlada ukrepla z vso energijo in neizprosnojo nemudoma vse, da se prepreči katastrofa in da ostane ta naš narod in naša zemlja trajno in nerazdružno zvezana z Jugoslavijo. Predvsem pa zahtevajo resolucije od naše vlade, naj v varstvo našega zavednega in do zadnjega hipa zvestega ljudstva in v varstvo njegovih domačij, njegovega življenja in imetja na plebiscitnem ozemlju stori vse, kar je v njeni

moči in v naši volji. To je vlada dolžna storiti vse lastnem ugledu in v življenjskem interesu vernegakoroškega ljudstva. To varstvo pa je mogoče in uspešno le, ako naša vojska takoj zasede vse plebiscitno ozemlje. Zato pozivajo vlado, naj brez odloga odredi, da stopi naša vojska na plebiscitno ozemlje. Po shodu je šla tisoč — in tisočglava množica v ogromni povorki pred komando Dravske Divizije, kjer so zopet razni govorniki, zastopniki Dobrovoljcev, Sokolov in Orlov pozivljali narod, naj se pripravi, da stopi eventualno dejanski na branik zatrtih Korošcev. Od Dravske Divizije se je valila ogromna množica v delnih povorkah pred palačo deželne vlade, kjer se je zbrala daleč naokoli po vseh cestah. Tudi tukaj so se oglašili razni navdušeni govorniki, medtem ko je deputacija šla k predsedniku deželne vlade, da mu predloži pravkar na shodu sklenjene resolucije. Kakor deputaciji, tako je predsednik deželne vlade dr. Brejc tudi raz balkona svojega urada pozdravil navdušeno žrtev voljno množico in sporočil, da je deželna vlada ukrenila vse korake pri centralni vladi, da naj pošlje našo vojsko v koroško cono A, da zaščiti življenje in imetje našega naroda. Po telefonskem poročilu iz Beograda je sporočil predsednik, da se baš v tem času posvetuje ministrski svet o korakih, ki naj jih stori vlada v tem pogledu. Predsednik je obljubil manifestantom, da bo takoj telefonično sporočil osrednji vladi v Beogradu zahteve prebivalstva, naj vlada odpošlje vojsko v cono A v zaščito domačega ljudstva. Manifestantje so sprejeli z burnimi vzkliki zagotovilo predsednika in zahtevali po svojih govornikih in z burnim vzklikanjem, naj vlada oboroži dobrovoljce ter Orle in Sokole in jih odpošlje takoj na Koroško v obrambo slovenskega prebivalstva v cono A, ki je skrajno ogrožena od nemškega terorja. Po nadaljnjem nagovoru koroškega prvoboritelja Vaharja, ki ga je ljudstvo navdušeno pozdravljalo, se je množica polagoma razšla s pozivom, da se ob 7. uri zvečer zopet zbere pred palačo deželne vlade, da čuje odgovor centralne vlade.

— Stanovanjske korupcije še ne bo konca. Juvan še drži svojega neplačanega predsedništva kot klop, drug se pa tudi nihče ne zgane. Bogataši in nemškutarji so torej na varnem. Tako ima n. pr. nemški milijonar, advokat dr. Mravlag v mestu luksurično stanovanje iz 9 sob, katero pa rabi s svojim sinom le kot „Absteigequartier“, ker ima pravo stanovanje na svojem posestvu v Leitersbergu, od koder se dnevno vozi s konji ali avtomobilom v Maribor. Juvan je bil na to opozorjen, pa je odklonil zasego, čeprav bi Mravlag ne smel imeti tu nikakega stanovanja, ali pa kvečjemu z 2 ali 3 sobami. Juvan je torej zato predsednik stanovanjske komisije, da čisti celo pangermane a la dr. Mravlagga. Hujše korupcije še svet ni videl.

— Iz Juvanovega pašalika. Poročali smo že, da ima posl. Kejžar sicer svojo ulico v Mariboru, ne more pa dobiti stanovanja, ker mu ga Juvan ne da, kot sploh nobenemu, če ni klerikalec ali bogat Nemec. Posl. Kejžar je zato sam iskal stanovanje in ga tudi našel: prošil je Juvana, naj zaseže eno stanovanje Nemcu-zdravniku dorju Krausu, ki ima dvojno stanovanje, a je v Avstrijo pristojen. Juvan je res zasegel; on sploh vse obljubi. Ko pa je Kraus proti zasegi rekurziral, je Juvan zopet kar sam ugodel rekurzu. Čeprav v to ni opravičen. In tako ima v Avstrijo pristojen Nemec dr. Kraus še naprej dvojno stanovanje, — naš rodoljub Kejžar pa celo ulico. — Ali res nimamo pasjega biča, ki bi očistil stanovanjski urad, ker drugače se Juvan menda res ne bo zganil.

— Darovi. Za vdovo nemške žrte podnarednika Čuša je nabral v torek zvečer med posetniki kavarne „Central“ g. Franjo Picelj, vojaški stavbenik, znesek 926 K, katerega je oddal našemu uredništvu, kjer naj ga blagovoli ga. vdova dvigniti.

— Ustanovno zborovanje DZU strokovne skupine industrije, trgovine i obrti je bilo z ozirom na koroški plebiscit skromno obiskano. Iz Rus je bilo skoro več udeležbe kakor iz Maribora samega. Izvolil se je provizoričen odbor:

Zidenšek predsednik, Schwenk podpred. Lukše, Lavrenčič, Kapfel in gč. Sluga. V nedeljo se vrši v Rušah ustanovni občni zbor kraj. organizacije. Za konec tega meseca je sklicano ponovno zborovanje v Mariboru.

— Promet izletniških vlakov 417a in 414b, ki sta vozila na progi Maribor — Grabštanj vsako nedeljo in praznik je z današnjim dnevom ukinjen.

— Redni osebni promet Gornja Radgona—Ljutomer. Obratno ravnanje južne železnice objavlja: Danes se je otvoril redni osebni promet na progi Gor. Radgona—Ljutomer. Vozijo nastopni vlaki: 1. Odhod iz Ljutomera ob 6.22, prihod v Gor. Radgono ob 7.12; 2. odhod iz Ljutomera ob 17.31, prihod v Gor. Radgono ob 18.21; 3. odhod iz Gor. Radgone ob 7.57, prihod v Ljutomer ob 8.46; 4. odhod iz G. Radgone ob 19.03, prihod v Ljutomer ob 19.52.

— Dolžnost nabora čehoslovaških podanikov, letnikov 1898, 1899 in 1900. Čehoslovaško Ministrstvo Narodne Obrambe je odredilo, brambnim zakonom z dne 19. marca 1919 št. 194 S. z. a. n. paragraf 60, razpisane dolžnosti nabora leta 1920, letnikov 1896, 1899 in 1900. Vsi čehoslovaški podaniki imenovanih letnikov, stantjuči v oblasti deželne vlade za Slovenijo, tudi isti, kateri so se že svoječasnno pri konzulatu čehoslovaški Republike v Ljubljani zglasili, naj se dostavijo pred naborno komisijo pri čehoslovaški konzulatu v Ljubljani, Breg št. 8. I. dne 20. oktobra 1920 ob 8. uri popoldne. Vsaki mora prinesiti seboj razen potnih listov in drugih legitimacij o svoji identiteti, tudi vojaški listine kakor dopustnice in izkazi o zadnjem vojaškem pregledavanju. Zoper vsakega, kateri ne izpolni svoje naborne dolžnosti, bode vpeljana kazensko postopanje v smislu paragrafa 43 brambnega zakona z dne 19. marnja 1920. Konzulat čehoslovaške republike v Ljubljani.

— Generalni konzulat Kraljevine SHS na Dunaju je prejel od državnega urada za zunanje zadeve na Dunaju verbalno noto od 29. avgusta t. l., v kateri se sporoča, da je v zadnjem času dospelo na Dunaj na „Kriegsgefangenen und Zivilinternierten“ iz Angleške mnogo prtljage, ki je last bivših avstrijskih in ogrskih civilnih internirancev iz Amerike. V kratkem ima razven tega dospeti še nova pošiljatev, take prtljage iz Angleške. Ker je dunajski državni urad za zunanje zadeve mnenja, da se med to prtljago nahajajo tudi stvari naših državljanov, kateri so se v poslednji dobi vrnili iz Amerike se interesenti tem potom na to opozarjajo.

— Posebne pristojbine za konvencionalne in agenturne posle. Generalna komisija posrednih davkov je sporočila sodiščem, da se mora pri protokoliranju plačati posebna pristojbina za konvencionalne in posebna pristojbina za agenturne posle, ker je to dvoje različnih poslovanj.

— Nova francoska iznajdba. Francoski inženier Leth je iznašel električen kabel, ki je v zvezi z električno lučjo iz zvonilnim aparatom. S tem kablom je omogočeno ladjam tudi v najgostejši megli, da najdejo pot in dosepejo v pristanišča. Te kable se bode v najkrajšem času položilo v vsa francoska pristanišča. Poskusi so se v navzočnosti pomorskega ministra izvršno obnesli. Upati je, da vsled te važne iznajdbe pomorski promet med Anglijo in Francijo ne bo več tpeel radi megle.

— Izjava. Odbor izobraževalne zveze „Svoboda“ obžaluje tem potom kar najgloblje neljubi incidenti vojaštva na nedeljski prireditvi in prosi vse one udeležence, ki imajo kako škodo, da isto nemudoma prijavijo v pisarni Svobode. Tem potom se zahvaljujemo vsem društvom in posameznikom za udeležbo ter jih prosimo oproščenja. Za dogodke, ki so napravili ogromno škodo, ne moremo nositi odgovornosti in upamo, da nam ostanejo vsi naši prijatelji zvesti. V bodoče se bo znalo društvo pač tudi proti temu primernejše zavarovati.

Odbor izobraževalne zveze „Svoboda“.

— Seznam v mesecu septembru 1920 izdanih obrtnih pravic. Pečar Josip, Kacijanerieva ulica 21. kovačev za vo-

zove. Skvarč Franc, Einspielcrjeva ulica št. 19, kovač za vozove. Zelzer Franc, Jugoslovanski trg 3, starinar. Bubnar Matilda, Pod mostom št. 16, trgovina s sadjem itd. Bosanac Mihael, Orožnova ulica, sejmar. Glaser Katarina, Dravska ulica 15, trgovina z mešanim blagom n. dr. Reismann Josip, Prečna ulica 6, trgovina z lesom in premogom. Vabič Alojzij, v Loki okraj Maribor, trgovina s sadjem itd. Petz Karol, Slovenska ulica 26, branjarja. Lesjak Teodor, Aškerčeva ulica 13, trgovina z mešanim blagom n. dr. Lampe Franc Stritarjeva, ulica 20, branjarja. Hobacher Alojzij, Slomškov trg 16, dežnikar. Vlasič Vladimir, Jos. Vošnjakova ulica 19, fotograf. Wicher Ivana, Tvrniška ulica 10, izdelovanje oblek. Zakrajsek Mileva, Aleksandrova cesta 45, izdelovanje oblek. Kouter Stefan, Vojašniška ulica št. 19, mizar. Ernešek Anton, Wilsonova ulica 25, brivec. Janžek Martin, Smetanova ulica 48, mizar. Kuhar Ferdinand, Tržaška cesta 14, tapetnik. Leskovšek Josip, Krčevina 151, krojač. Rebernišek Ivan, Marijina ulica 25, izdelovanje oblek. Trofenik Ferdinand, Studence, Gor. Radvanjska ulica 12, mesar. Oman Hinko, Barvarska ulica 1, kotlar. Stopeinik Kamila, Iv. Kejzarjeva ulica 8, modistinja. Lasič Tomaž, Smetanova ulica št. 62, mesar. Meglič Franc, Mlinska ulica 1, ključavničar. Mohorko Ivan, Slovenska ulica 8, trgovina z rudninskimi oljem itd. na debelo. Skorjanc Karolina, Meljska cesta 55, trgovina s sadjem itd. Stiplošek Marija, Vetrinska ulica 7, trgovina s suknjenimi odpadki. Smeh Terezija, Kacijanerjeva ulica 17, trgovina s s. djem itd. Gottlich Ivan, Koroška cesta št. 128, trgovina s sadjem itd. Kopic Dragotin, Tattenbachova ulica 24, trgovina z mešanim blagom na debelo. Vidovič Franc, Cvetlična ulica 15, trgovina s specerijskim blagom na debelo. Kühr Alojzij, Glavni trg 1, trgovina s kolonijalnim blagom na debelo. Kodrič Franc, Majšberg okraja Ptuj, kostanjar. Klemše Ivan, Aleksandrova cesta 12, prevažanje tovorov z avtomobilom. Vizjak Maks, Frankopanska ulica 1, trgovina z mešanim blagom na drobno. Skvarč Franc, Orožnova ulica 1, starinar. Suiz Anton, Aleksandrova cesta 44, trgovska agentura in komisija na debelo. Pregrad Ivan, Prešernova ulica 29, trgovina z kolonijalnim in specerijskim blagom na debelo. Krempel Josip, Meljska cesta 9, trgovina z mešanim blagom na debelo. Haas Anton, Gregorčičeva ulica 10, trgovina izvoza in uvoza kolonijalnega blaga. Vicel Albert, Koroška cesta 27, trgovina z mešanim blagom na debelo. Nerat Marko, Gosposka ulica št. 58, trgovina z mešanim blagom na debelo. Podgoršek Janko, Vetrinska ulica 14, trgovina s specerijskim in kolonijalnim blagom ter deželnimi pridelki na debelo. Thiel Karl, Meljska cesta 28, trgovina z mešanim blagom na drobno. Supančič Marija, Slovenska ulica 3, izdelovanje belega perila, predtiskanje in vezenje. Artinger Ivana, Trg svobode 6, trgovina s sadjem itd. Pall John Koroška cesta 24, trgovina s stroji itd. Duh Terezija, Gregorčičeva ulica 8, trgovina s sadjem itd. Tvrđka P. & A. Uher, Vetrinska ulica 30, podružnica specije glavnega obrta v Ljubljani.

Kultura in umetnost.

— Zemlja. V torek je podalo naše narodno gledališče znano Schönherrijevo komedijo življenja v 3. dejanjih „Zemlja“. V celoti je bila uprizoritev mnogo boljše nego premijera Hebblove „Marije Magdalene“. Pred vsem pa moramo pohvaliti dekoracijo in režijo. „Zemlja“ ni nikakoli vesela komedija, kakor bi se dalo iz podnaslova sklepati, ampak je trpka tragedija življenja dežele, ki je, čeprav zasnovana na nemških tleh, vendarle doma povsod. Moč zemlje je najvažnejša in odločilna moč v življenju kmetov vsega sveta. To svojo rodno grudo, to svojo zemljo ljubijo bolj nego svoje lastno življenje. Iz nje skrajo moč in silo za borbo, včasih trdo in kruto borbo življenja. To svojo lastno grudo ljubijo oče, ljubi jo sin, ljubijo jo celo hlapci in dekle, ki so v dolgih letih življenja na njej k njej prirastli, čeprav ni njihova last. Vseh teh ljudi najvišja želja, najgloblje hrepe-

nenje je, imeti, posedati košček svoje lastne zemlje, biti na njej neomejen gospodar. To zemljo ljubi star Kremen. Jeklen nadčlovek, to zemljo ljubi in hrepene po njej njegov sin Janez. Čeprav slabič. Po tej zemlji hrepene tudi Reza in Katra, in po njej hrepene tudi vsi drugi, ki v drami nastopajo, čeprav tega z besedami ne povedo. Schönherrijeva „Zemlja“ ni srce in dušo pretresujoča tragika pa tudi komedija ni, ona je samo enostavna resnica, ki se jo more sprejeti le kot tako in v celoti, kakršna je. Stari Kremen je trda kremenita korenina, ki ga niti lastna slabost in onemoglost ne moreta odvrniti od misli na svojo zemljo, na svoje posestvo, ki mu je prvo in zadnje. On hoče biti gospodar te zemlje in se zato bori tudi z boleznijo, ki jo s svojo jekleno energijo in ljubiznijo do lastne grude tudi res premaga. Njegov značaj polaga na igralca težko breme, toda g. Skrbinek ga je zmazal skozi v a tri dejanja popolnoma. In dasi smo ga videli še nedavno v Hebblovem mojstru v „Mariji Magdaleni“, je bil tu, čeprav sta si značaja tako podobna — vendarle čisto drugi. Tako, kakor ga je pogodil g. Skrbinek, more pogoditi Kremen resnično velik in globok umetnik. Njegov sin Janez je čisto nasproten značaj, on sicer tudi ljubi zemljo, ali ljubi jo bolj radi tega, ker bi mu njena posest omogočila zakon: on je na ram svojemu očetu le žalosten slabič, ali kljub temu je še vedno kmet. G. Grom pa je hotel doseči to nasprotstvo med očetom in sinom s tem, da se je napravil po mesino ter tako popolnoma napačno interpretiral svojo vlogo, čeprav se mu je mest ma v igri posrečilo podati nekaj dobrih prizorov, nasprotno pa je bil v par slučajih jako prisiljen. Gospodinja Reza je dobila v g. Buksekovi dobro interpreti jo, čeprav je bila v prvih dveh dejanjih po zunanosti istotako prepričljiva, kakor g. Grom. Slab je bil njen nastop, ko se je v drugem dejanju vrgla v objem Janeza. Najbolj pa je poročila Rezo v zadnjih prizorih tretjega dejanja. Sploh pa so take uloge mnogo bolj zanje, kakor pa uloge mladih deklet. Pasivno vlogo Lednega Gruntarja je podal g. Rasherer po njegovi navadi — pasivno. Napovedov lka ga Dragutinovičeva je napravila v splošnem dober utis. V malih ulogah so se odlikovali trije: g. Povhe kot konj ki hlapec, Gabrijel kot grobar ter Janko kot mizar. Vsi trije so pokazali, da se da tudi iz majhnih ulog nekaj napraviti. Zdravnika je podal g. Velušček tako, kakor lansko sezono razne poslane in župane ter nadučitelja v „Hlapcih“. Sploh pa njegov nastop, ki je v vseh ulogah eden in isti, kaže prav malo upanja, da bi se kdaj dvignil do resničnega umetnika. G. Simenc je podal velikega hlapca še precej primerno, malo slabši pa je bil g. Mikolič kot srednji hlapec. Končno naj omenim še g. Zelznika, ki je kot pastir padl na oder ter napravil smešno stilizirano figuro, ki nikakor ni spadala v okvir te istotako tudi — hvala bogu — izginil Občinstvo je s svojim nerazumevanjem precej molilo.

— „Zrnje.“ Uprava našega mariborskega narodnega gledališča je pričela pod gorenjim naslovom izdajati gledališki vestnik, ki bo izhajal tedensko na 8 straneh. Posamezna številka bo stala 3 K. Prva številka je že izšla ter prinaša: Kovačev: Iz dnevnika; — Dr. O.: Hinko Nučič; — Milan Skrbinek: Cankar na slovenskih odrih; — Antun Ivanovič-Meeger: Jubilej hrvatske opere; — Hinko Nučič: Friderik Hebbel ter gledališke upravniške in uredniške vesti. „Zrnje“ urejuje prof. dr. Pavel Strmšek. Uprava želi s listom zamašiti vrzel, ki zeva med odrom in dverano, ter želi potom njega pripravljati občinstvo na težje razumljiva dela dramske umetnosti, tako da bo imelo kolikor mogoče največji užitek od predstav. Na drugi strani pa bo ta list verna kronika našega gledališča. List pa nikakor ne bo zanemarjal drugih kulturnih pojavov temveč bo prinašal eseje o naši kulturi in umetnosti katerekoli vrste, pa tudi literarne umetnine v verzih in v prozi. Tekom meseca bo objegal list 32 strani, tako, da bo mogel postati kulturno glasilo ob severni naši meji. Vsebinsko bodo oživljale tudi ilustracije. Ured-

ništvo se v prvi številki obrača do vseh, ki so dobre volje, da vstopijo v krog sotrudnikov ter tako pomagajo vsvariti revijo, ki bo kleno zrnje v zorane njive naših dni. To našo najmlajšo revijo priporočamo vsem ljubiteljem umetnosti in kulture.

— Marko Car v Zagrebu. G. Marko Car, inspektor umetniškega oddelka v Beogradu, bo te dni odpotoval v Zagreb, da kot odposlanec ministrstva prosvete prisostvuje proslavi zagrebskega gledališča. Pri tej priliki se bodo večjemu številu umetnikov, dramskih pisateljev, igralcev in igralk izročila odlikovanja.

Sloven na odno gledališče

Repertoire bodočih dni:

Danes v četrtek „Marija Magdalena“. Ab. B—5.

V petek 15.: Zaprt.

V soboto 16.: „Brat Martin“. Ab. C—2.

V nedeljo 17.: Popolne ob 15. uri ljudska predstava ob nižnjih cenah „Hlapci“. Zvečer ob pol 20 uri: „Kralj na Betajnovi“. Izv. ab.

V ponedeljek 18.: Zaprt.

V torek 19.: „Zemlja“. Ab. A—5.

Ker ni dospel še or estradni material za „Sen krečne noč“ se repertoire za soboto v toliko sp emeni, da se vrši ta dan „Brat Martin“ na abonement C—2, katera predstava je večeraj odpadla. Vstopnice večerajne predstave veljajo za sobotno predstavo.

Uprava gledališča je začela izdajati revijo „Zrnje“, koje prva številka je izšla v soboto. List bo izhajal vsako soboto in so eč po prvi številki bo jako dober pre led našega kulturnega delovanja. Urejuje jo dr. Strmšek. Cena K 3.—. K listu se se povrneto.

Najnovejša poročila.

Naše čete zasedle glasovalno ozemlje.

Ljubljana, 14. oktobra. Deželna vlada sporoča, da so preteklo noč zasedle naše čete vse ozemlje cone A, ki je v nedeljo odglasovalo.

Velikovec, 14. oktobra. Naše čete so inoči zasedle cono A ter tako preprečile zasedbo po Avstrijcih, ki so isto nameravali. Zatrjuje se, da bodo naši diplomati napeli vse sile, da ostane cona A nam, ker mi naših Slovencev, ki bi po krivično izvedenem plebiscitu morali pripasti Avstriji, nikakor ne prepustimo v milost in nemilost volkoverovcev.

Uradno poročilo o izidu glasovanja.

LDU Celovec, 13. oktobra. Pri seji plebiscitne komisije, ki se je vršila danes zvečer ob 22:30 uri in ki je bila zelo kratka, je predsednik komisije Peck proglasil rezultat plebiscita v koroški coni A, ki je nastopen:

Rožek: za Avstrijo 1980, za Jugoslavijo 2318, skupaj 4298;
Borovlje: za Avstrijo 6427, za Jugoslavijo 4981, skupaj 11.408;
Velikovec: za Avstrijo 8306, za Jugoslavijo 2444, skupaj 10.750;
Pliberk: za Avstrijo 5312, za Jugoslavijo 5535, skupaj 10.847;
Skupaj: za Avstrijo 22.025, za Jugoslavijo 15.278, skupaj: 37.303.

Avstrija ima torej 6747 glasov večine ali 59%. Na Jugoslavijo odpade 41% oddanih glasov. Na vprašanje, ali je to oficijelni razglas, je predsednik to potrdil in nato je podal naš zastopnik, minister Jovanović izjavo, da bo svojo vlado o tem obvestil in počakal njenega odgovora. Konstatiral pa je že sedaj, da je 15.278 Slovencev glasovalo za Jugoslavijo in da kraljevina Srbov, Hrvatov, in Slovencev na te Slovence ne bo nikdar pozabila in jih tudi ne bo zapustila. Na to izjavo se je gospoda od plebiscitne komisije čudno spogledala. Predsednik Peck je bil očitno razburjen in je izjavil, da bo prihodnja seja jutri ob 11. uri predpoldne.

Položaj v Celovcu.

DKU Celovec, 13. oktobra. Ob 7. uri zvečer se je zbrala pred slovesno razsvetljenim magistratom velika množica ljudi. Ob pol 8. je objavil avstrijski zastopnik plebiscitne komisije stotnik Peter izid glasovanja in citiral določila mirovne pogodbe glede Koroške. Plebiscitna komisija bo uradovala začasno kot doslej in sicer tako dolgo, dokler ne prevzame posle glasovalnega ozemlja nemško-avstrijska vlada. Izrazil je upanje, da se prevzetje izvrši kolikor mogoče hitro in naprosil prebivalstvo, naj uvažuje določila plebiscitne komisije z isto vestnostjo kot doslej. Za prvim je govoril predsednik Heimatsdiensta Schumy, katerega izvajanju je sledilo burno odobravanje. Na to se je slavnostni shod podal k poslopu Heimatsdiensta, kjer se je obdržalo več govorov, nakar se je ljudstvo razšlo.

Demonstracije v Ljubljani.

Ljubljana, 13. oktobra. Ob 7. uri zvečer se je zbrala zopet velikanska množica pred poslopjem Deželne vlade, da bi čula odgovor predsednika deželne vlade, kaj je ukrenila centralna vlada v Beogradu radi slovenskega Korotana. Pred deželno vlado je govorilo več govornikov, ki so protestirali proti raznim nepravilnostim, ki so se zgodile na Koroškem. Na burno zahtevo množice je stopil na balkon predsednik dr. Brejca, ki je povedal, da deželna vlada že od nedelje neprestano posreduje pri odločilnih činiteljih, naj bi zasedle Koroško naše čete. Govoril je tudi tekom popoldneva telefonično z min. predsedn. dr. Vesničem ter delegatom pri plebiscitni komisiji, Jovanovićem. Nato je povabil, naj pride iz množice k njemu deputacija, da se na lastne oči prepriča o resničnosti njegovih besed. Govor dr. Brejca je bil sprejet z odobranjem. Po daljšem odmoru, med katerim so množice demonstrirale za Koroško, je član deputacije, dobrovoljec, naznanil zbranim, da se je deputacija prepričala o resničnosti besed dr. Brejca. Govornik je pozval vse prisotne, naj se jutri dopoldne zbero v dobrovoljske čete, pripravljeni za odhod na Koroško. Pozval je množico, naj se mirno razide in loti pozitivnega dela za osvobodeno Koroško. Množica se je nato brez nadaljnjih prijetljajev mirno razšla.

Dobrovoljske legije.

Ljubljana, 14. oktobra. Danes dopoldan so se formirale dobrovoljske legije, ki odidejo najbrže že tekom današnjega dne na Koroško.

Vprašanje Gorenje Slezije in Tešinja.

LDU Varšava, 12. oktobra. Včeraj je med debato v državnem zboru izjavil posl. Moraczewski v imenu poljske socialistične strane, da ne bo opustila boja za Gorenje Slezijo in Tešinj. Zadržna je večidel izgubljena, ali mi, je dejal govornik, ne moremo vzeti na znanje izgube ozemlja, na katerem prebiva v večini poljsko ljudstvo. Ta izjava je bila sprejeta z dolgotrajnim ploskanjem na vseh straneh, tudi na desnici. Govornik je zahteval od vlade, naj stori potrebne korake proti češkemu nasilju, ki se izjavi nad poljskim prebivalstvom. Isto stališče zavzema poljska socialistična stranka v vprašanju Vilne, ki ima 30% Poljakov. Mi ne želimo tuje zemlje, pa si tudi ne damo odvzeti naše, je zatrdil bivši predsednik zbornic med živahnim odobravanjem. Posl. Adamski je podal v imenu kluba narodno-krščanskih delavcev enako izjavo.

Trgovska pogodba med Jugoslavijo in Čehoslovaško.

LDU Dunaj, 12. oktobra. (CTU). jugoslovanski minister Popović je dospel v Prago, da dokonča trgovinsko pogodbo med Čehoslovaško in Jugoslavijo.

Razno in humor.

Jetika v Češkoslovaški. V Češkoslovaški republiki je umrlo za jetiko lani 53.062 oseb.

XII. svetovni esperantski kongres se je vršil pretekli mesec v Haagu. Navzočih je bilo nad 400 esperantistov iz raznih dežel, kljub temu, da je bila izbrana za kongres dežela z najvišjo valuto. Drugo leto se bo vršil kongres v Pragi.

500.000 novih stanovanj v Parizu. Francoskemu parlamentu je bil pred kratkim predložen načrt zakona o gradnji 500.000 novih stanovanj v Parizu. Ta stanovanja bi se morala dograditi do leta 1930. V svrhu zagotovitve stavbenega kapitala se izdajajo oblige, od katerih naj bi polovico vzela država, druga polovica pa se prepusti privatnemu kapitalu. Troški so proračunjeni na sedem in pol milijard frankov.

Iz življenja 130letnega moža. »Revue Nondale« objavlja zanimive podatke iz življenja 130 let starega Amerikanca John Schella v Greavs Creek v državi Kentucky. Rojen je bil leta 1788. Ko je bil star 19 let se je oženil ter je živel v srečnem zakonu 89 let. Imel je 29 otrok. Najstarejši sin, ki še živi je star 100 let. Ko je dovršil 125. leto, se je v drugič oženil in se smatra sedaj za očeta šestletnega dečka. Stotridesetletni mož še zveze sam na konja, vidi še dobro in je tudi duševno še tako svež, da seje v dolgem govoru zahvalil za čestitke povodom svojega stotridesetega godu.

Zadnje ure zasutega. Pri zadnjem potresu v Italiji je bil zasut neki učitelj, katerega se je te dni mrtvega izkopalo. Med krčevito skrčenimi prsti se je našlo tudi zmečkan listič, na katerem je opisal v obliki dnevnika poslednje dneve pred to grozno smrtjo: »Četrtek. Obupal sem že nad vsako pomočjo. Čutim in slišim, da hodijo komaj par metrov nad menoj ljudje. Od neprestanih klicev mi je glas zagrljen, niti najmanjšega glasu ne slišim več iz mojega suhega grla. Lačen in žejen sem. Petek: Skušam se izkopati, vsi prsti rok mi krvavijo. Ne smem odnehati. Nad menoj slišim jokanje nekega otroka. Sobota: Oslabosti se mi blede. Zdi se mi, da sedim na mojem suhem, izsušenem telesu vampir in mi sesa zadnjo kri; v moji odprti lobanji mi nekdo z nohti strže možgane. V kotu me gledajo zelene oči ter se mi rogajo. Na pomoč!«

Visoka starost. Po statistiki prejšnjega stoletja je bilo leta 1890. v Nemčiji 78 ljudi starih nad 100 let, v Franciji 213, v Španiji 401, v Angliji 146, v Irski 578, v Rumuniji nad 100, v Zedinjenih državah 3971. V mali Srbiji je bilo leta 1837. ljudi 434 starih od 105 do 140 let. V Livonsku v Rusiji je živel leta 1850 mož, ki je imel 168. let.

Važna iznajdba. Dne 7. julija so v Washingtonu s polnim uspehom

izvedli poskus. Izmili vodno letalo s postaje na suhem proti cilju, ki je pilotu nepoznan, in sicer potom brezžičnega spoja. Letalo se je dvignilo na postaji Hampton Roads in je letelo proti ameriški bojni ladji »Ohio«, ki je bila oddaljena 100 milj. Pot se je vršil brezhibno v ravni črti proti ladji. Prav tako brez pogrška se je letalo vrnilo.

80.000 oseb je umrlo za vročinsko boleznijo v mestu Krasnojarsku v Sibiriji v mesecu juliju 1920, ker ni bilo na raspolago potrebnih zdravil in zdravnikov.

Klub molčevih. V Londonu kar mrgoli najrazličnejših ekscentričnih klubov. Med najbolj čudne pa spada »klub molčevih«. Med člani tega kluba so tudi osebe najvišje aristokracije. Na periferiji mesta imajo najeto vilo, v katerega ne more priti noben nepoklicanec, ker je vhod znan samo članom. Člani se sestanejo navadno zvečer ter ne poznajo drug drugega, ker nosijo na obrazu krinko. V klubovih prostorih imajo čitalnico, kadilno sobo, biljardno sobo, igralnico, kavarno, bufet itd. Število članov ne sme presegati 50. V slučaju da kdo umre, se v pokliče novega člana, ki se mora zavezati s častno besedo, da se bode ravnal po klubovih pravilih. V tej hiši vlada največja tišina, pod najstrožjo kaznijo ne sme ne član, ne služinčad spregovoriti besede. Baže ta mir zelo dobro vpliva na živce onih, ki imajo po dnevi mnogo dela.

Glavni urednik: Radojko Rehar.

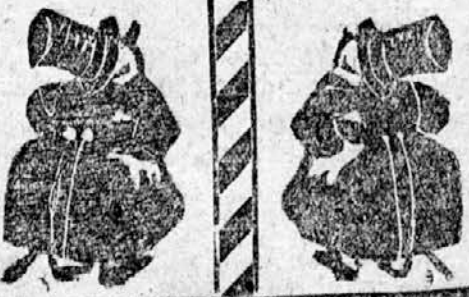
Odgovorni urednik: Fran Voglar.

**Zahtevajte povsod
dnevnik »Tabor«.**

Ali ste že pristopili

k
Jugoslovenski Matici?

Širite naš list!

Mala oznanila.

Gospodična, večje stroje-
pičja, slovenske in nemške
korespondence in sloven-
skega tiskopisa, zmožna
slovenskega, nemškega in
hrvaškega jezika v govoru
in pisavi, išče službe, če
mogoče s 1. novembrom.
Naslov v upravnistvu. 619

Stavbni inženjerski, sa-
mostojen, starejši, se takoj
sprejme v tovarni vozov
Počivalnik, Tezno. 615

Prilna dekla, ki bi bila
sposobna za vsako delo v
manjšem poslovanju na de-
želi, se sprejme takoj. Plača
80 K in eno novo obutalo
na leto. Vpraša se pri Zali
na Pobrežju. 611 5-3

Skoraj nova tovska puška
se po jako nizki ceni proda.
Vprašati Krčevina 152. 618

Večjo množino divjih ko-
stanih in čistijske proda
Kr. vojna realna v Mari-
boru. Vpraša se pri inten-
dantu iste šole. 617

Krompir, lep, suh, na cele
vagone prodaja franco vsake
postaje v Sloveniji po 150
kron za 100 kg dokler traja
zaloga. Za mestno prebi-
valstvo oddajal bodem že
od 100 kg naprej po enaki
ceni. Fran Ogrizek, trgovec,
Maribor, Vetrinjska ulica
št. 11. 549 3-1

Spalna soba, staro kolo,
šivalni stroj in visoki ženski
čevlji št. 36, 39 in 40 za
prodati. Ruška cesta 2. 621

Krasna konjska oprema
z niltastimi oblikami se po
nizki ceni proda. Na ogled
pri Jos. Ulaga, Aleksandrova
cesta. 614 3-2

Išče se stanovanje z 2-3
sobami, kuhinjo in mogoče
z vrtom v mestu ali okolici
lahko pol ure oddaljeno.
Ponudbe na upravnistvo pod
»Stanovanje«.

Najbolji pisalni stroj
UNDERWOOD
stane samo 18.000 K.
Naroča se pri tvrdki
Ludovik Šef, Maribor
Prešernova ul. 1 565
Zastopnik »Underwood« stroja in
pomozov. aparata »Opalograph«.
Tel. 148. Brzo! Papiršef Maribor

Proda se

na prostovoljni dražbi dne
17. oktobra ob 14. uri
v Jurovcih pri Ptuj
hiša št. 7, in posestvo od
15 oralov, travniki, njive,
gozd, pašnik. Več pove-
lastnik Još. Korber v
Lajteršperk. 616 2-2

Prostovolj. sodna dražba

se vrši dne 25. oktobra 1920 ob 9. uri dopoldne
na licu mesta v Ložanah pri Mariboru. Proda se
hiša, klet in hlev, ter posestvo zapuščine Gra-
hernik, ki meri 4 ha, 35 a, 95 m², ter je sodno
cenjeno na K 43.590, koji znesek tvorijo ob enem
izključno ceno.

Zemljišča so arondirana, ter odpade na vino-
grade v lepem stanu 2 ha, 15 a, 87 m², ostalo po-
vršino tvorijo travniki in njive. 620 2-1

Pogodi so razvidni iz dražbenih pogojev.

Natančnejša pojasnila daje podpisani zastopnik

Dr. Franjo Rosina

odvetnik v Mariboru.

Zaloga spalnih sob po najnižjih cenah
Ernest Zelenka, tapotnik in dekorater
Solska ulica št. 5 361 20-20

**Restavracija na južnem
kolodvoru v Mariboru**
se priporoča potu-
jočemu občinstvu.
Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.
Fr. Stickler.

Pohištvo
Spalne, jedilne in gospodarske sobe, kuhinjske
oprave, podložki, modroci, otomane, spaln
in dekoracijski divani, postelje, omare, mize
in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne
postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega,
železnega in tapetiranega pohištva v vsakem
slogu od prostih do najfin. izvršitve po jako
nizkih cenah pri tvrdki za pohištvo
KAREL PREIS, Maribor
Stemškov trg št. 6
Svoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame
vsako vrsto straženja v mestu, na kolo-
dvorih, kakor tudi spremljanje železni-
skih vozov. — Pojasnila v pisarni: Pri-
staniška ulica 2.

Les, rezan in tesan, drva,
kupi in prodaja
„Sever“, društvo lesnih trgovcev dravske doline
Maribor, Aleksandrova cesta 45. 408 10-7

Pohištvo! Tovarna in zaloga Koroška cesta 46-53
Peter Hochegger in drugovi
priporočajo
svoje bogato zalogo kompletnih spalnih sob, kuhinjske oprave iz meh-
kega in trdega lesa, kakor posamezne dele po znižanih cenah.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru
CENTRALA V LJUBLJANI Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron
Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Ptuj.
Obrestaje vloge na kratko in na dolgo rok s 3 odstotkov brez odgovora,
proti trimesčni odpovedi s 3 in četrt odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., ekontira monice, de-
vize, vrednostne papirje itd.
Izdaja čeke, nakazalce in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in prodajne na vrednostne papirje
in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.